

Kitekint? - Emberi történet

2009 november 22. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Miért érkeztünk fordulóponthoz e században? Miért közös az emberiség vagyona? Mik a legnagyobb veszélyek? Hogyan oldhatjuk meg együtt közös gondjainkat?

Jeffrey Sachs a világ és az Egyesült Államok "él? lelkiismerete". Az amerikai Columbia Egyetem professzoraként nagy hatású könyvek szerz?je, a szegénység és a Földet fenyeget? környezeti katasztrófa elleni küzdelem modern

apostola. Új könyvéhez a biológia él? klasszikusa, Edward O. Wilson írt el?szót, ami jelképezi a közgazdaság és a természettudományok új házasságát.

A modern ember tízezer évvel ezel?tt jelent meg a Földön a mez?gazdaság, a városok és a politikai hierarchia találmányaival. Kezdett?l fogva gyorsuló növekedés jellemezte az emberiséget, sikerének titka a földi er?források emberi gazdagsággá történ? átalakításában rejlik. El?ször kipusztította a nagy eml?söket és a madarakat, de érintetlenül hagyta a növényzetet és az óceánokat. Az elmúlt két évszázadban viszont már ezeket is kitermeli, aminek következtében az emberiség növekedése mostanára a világ fennmaradását fenyegeti. A globális gazdaság összes kirajzolódó válsága - éghajlati változás, környezetszennyezés, vízhiány, a növényvilág pusztulása, az öntözhet? term?föld zsugorodása, tengeri halcsökkenés, a k?olajforrások gondjai és a világ hatodára kiterjed? mélyszegénység - mögött az él? környezet aránytalan kiaknázása áll.

A mai ember furcsa ötvözet: k?korszaki érzelmek, középkori hiedelmek és a Teremt?t idéz? technológia jellemzik. A fenyeget? katasztrófát akkor kerülhetjük el, ha a nemzetek jó polgárként viselkednek, amihez a mainál jobb oktatás és a tények mélyebb ismerete kell. A piac er?i már nem képesek felelni a Föld közös kihívásaira. Globális együttm?ködésre van szükség a világ válságainak megoldásához. Sem az Egyesült Államok, sem Ázsia nem vállalhatja már egyedül a globális orvos szerepét.

Világunk négy vezet? kihívása: környezetünk és éghajlatunk emberi tevékenység miatti közelg? katasztrófája, a világ népességének túl gyors növekedése, a lakosság hatodának reménytelen szegénysége és a globális gondok megoldásában tehetetlen, idejétmúlt intézmények, a cinizmus és az önfeladás. Századunkat hat er? alakítja, melyek megértése nélkül nincs megoldás. A konvergencia korában élünk, a világ nemzetei sorban lépnek a gazdasági felzárkózás ösvényére, amit az írástudás, a villamosság és az információs technológia terjedése, valamint a meger?söd? nemzeti öntudat és az államok önállósága táplálnak. Világunkban egyre többen vagyunk, és egyre gazdagabbá válunk. 1950 óta négymilliárddal n?tt az emberi népesség, 2050-re kilencmilliárdan lehetünk, holott nyolcmilliárd körül kellene megállni.

Eljött Ázsia százada. 1800-tól az északatlanti gazdaságok uralták a világot: a két világháború és a világgazdasági válság után az Egyesült Államok lépett Európa helyére. Két évtizeden belül vége Amerika évszázadának, Ázsia adja majd a világ teljes gazdaságának felét. A városok századában élünk, 1800-ban még a világ népességének tíz, 1900-ban 29, 1950-ben 47, 2007-ben már 50 százaléka városlakó. A környezeti kihívások korában élünk, ami az emberi tevékenység eredménye. 1950 óta nyolcszorosára b?vült az ember gazdasági tevékenysége, ez 2050-ig a mai szint hatszorosára emelkedik; s ez már sok(k) a környezetnek. Korunkban fennmarad a reménytelen szegénység: egymilliárd ember, a világ hatoda ragadt bent a csapdában. 1820-ban a világ leggazdagabb nemzetéhez tartozó brit polgár háromszor volt gazdagabb, mint a Szahara alatti népesség. Akkor és ma is itt élnek a legszegényebbek, de most a világ leggazdagabb amerikai polgára már hússzor gazdagabb náluk.

Új technológiákra van szükség, amelyek óvják a környezetet és megel?zik a katasztrófákat, csökkenteni kell a jövedelmi különbségeket, és nem szabad elhinni, hogy a piac mindent megold: az államok, nemzetek és civilek közös együttm?ködése vezet el a megoldásokhoz.

Matolcsy György, hetivalasz.hu

Ajánló